

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Ludus filij familias habentis Tutorem, patre demortuo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

repetere licite valeat; nam id in simili, cum agitur de contractibus onerosis factis à minore, docet Molina loco citato, & nos tangemus mox num. 11. Non autem licere huic repetere, si iuravit se non repetiturum; colligitur de dictis ex iuramento.

6. Denique, ac, si sit dubium, an perfecto usufructu potius: tunc (ut diximus supra, lib. 1. cap. 3. §. 7. verb. *Etas*), si supra septennium sit, presumetur perfectio usufructu, atque adeo rem ab ipso acceptam retineri in conscientia poterit, donec repetatur: sed, si infra, nam tunc licite non poterit: quia contra, integro usufructu, gaudere non presumitur.

Ludus filii familias, vivente patre.

7. Quares secundò: Quare potest ludo exponere licite filius familias, sine obligatione restitutionis faciendæ, sive ab ipso filio, sive à collusore; Respondeo, scilicet autem, vel quasi: cæterorum autem, sive sint profectitia, sive adventitia, cum saltem usufructum patet habeat; non potest, nisi iudicetur remittere pater: ut certe indicatur in modica summa, quia sic est parvum damnum patris, & dedecus esset filij parvum illud restitui.

Filius in ludo illicito non est subditus patri, atque adeo lucrum ex illo habitum absque controversia illi acquirere, notat Rebellius loco citato, n. 6. unde inferatur posse te vincere à filio familias ea, quæ à te ipse in illicito ludo vicit, ex ludo licito propter aliud caput potest, communiter loquendo, sibi filius retinere: nam nunquam solent (ut Rebellius advertit 2. part. disput. 12. quæst. 4. num. 1.) ea lucra à filiis exigere partes, etiam scientes provenisse ex ludo. Unde sequitur hæc ludo acquisita esse filij, non teneri ea adducere in divisione hereditatis cum fratribus, possunt eadem iuste acquiri à collusore in sequentibus ludis, &c.

8. Sed quid, quando filius de bonis adventitiis habet etiam usufructum; id quod non raro evenit: ut verbi gratia quando ipsi filio à matre, vel ab alio ea lege aliquid donatur, ut nullum usufructum habeat pater: vel quando idem pater ipsum usufructum concedit filio; vel quando aliquid filio donatur, contradicente patri; vel quando ipse usufructus alicuius rei filio relictus est; Respondet filio posse ejusmodi bona, præscindendo ab alio inconvenienti, ludo exponere; & consequenter non debere restitui, si vincantur à collusore. Ratio est, quia illorum plenam habet administrationem, sicut ergo hæc alienare, & donare modo supra dicto, potest; sic ludo expendere.

9. Hinc filius sive domi, sive peregrinè agens ex pecunia, quam pater ei dat ad alimenta, vel ad liberè expendendum, potest aliquid ludo exponere: ut etiam in elemosynis donationibus, ac honestis recreationibus. Ita Azor. p. 2. l. 2. cap. 24. q. 2. §. quares. Possit autem quotannis quatuor, vel quinque aureos ex centum annuis, quos habet pro suis alimentis, docet Sotus apud Molinam tom. 1. de iustit. d. 242. cui addde Rebell. 2. p. lib. 12. q. 4. n. 3. Tunc enim censetur Pater dare liberam illius pecuniæ administrationem, nec esse Patrem invitum in concedendo ludo, juxta qualitatem sui status, &c.

10. Inquires: Si filius negotietur in bonis paternis, id quod sua industria acquirit, valeatne liberè ludo exponere.

Respondeo, nequaquam: quia hoc lucrum est bonum profectitium, pertinet enim tum quoad usum, tum quod dominium, ad Patrem. Instas, at industria est filij. Respondeo: Hanc industriam gratis censetur exhibere in Parentis commodum filius: Nam quoties negotiatio, & industria rationabiliter existimatur gratis exhibita (ut in casu nostro: filius enim ex amore, quem Patri debet, indicatur ipsi servire) nemo potest pro illa pretium exigere, ut modò cap. 3. §. 2. n. 3. cum de alimentis filio datis à Matre, disputavimus: Nisi fortè protestetur se gratis nolle servire, vel saltem ut propter reverentiam Patris desierit protestari: tunc enim præscindendo à pe-

culiari iure alicuius provincie, (id additur propter Regni Castellæ, de quo legatur Molin. apud Dicastilum mox cit. n. 7.) Potest deductis expensis, quas Pater facit in ipso alendo, tantundem exigere pro suo extraordinario labore, & industria, (nam ordinarius debetur à Filio Patri) quantum daretur extraneo. Ita Navar. Less. alique apud Dicastil. lib. 2. de iustit. t. 2. d. 9. dub. 3. n. 187. & tunc illud videtur bonum filij adventitium, de quo iam dixi num. 7. Adverte debere moraliter constare Patrem non facturum per se, illa negotia, nec inventurum alium; qui gratis, vel mineri pretio faceret de his recurrere doctrina; quam de servo tradam in simili lib. 8. tract. 3. cap. 7. §. 9.

Ludus filii familias habentis tutorem, Patre demortuo.

11. Hæc quoad filios, vivente Patre. Quid de pupillis, & Minoribus viginquinque annis, habentibus tutorem, vel curatorem; Respondeo: hæc quæstio pendet ex illa. An dictus pupillus, & minor obligentur in conscientia ad standum contractibus à se initis sine autoritate tutoris, vel curatoris: quæ vocatur obligatio naturalis, nam scimus civiliter non obligari, hoc est, per leges instituti pronuntiarum ejusmodi obligationem.

Dico autem primò, satis esse probabile puberes, ut etiam impuberes, ac pupillos pubertati proximis, imò colligò ex Molin. l. d. 224. §. ex dictis infero, & ex Angelo apud Sanchez l. 2. de Matrim. d. 38. num. 22. pubertati non proximos, dummodo sint perfecti usu rationis præditi, seu ut dicemus, doli capaces, in contractibus onerosis, initis cura quocunque (præterquam cum tutore, nisi in quibusdam casibus, satis à Sanchez loco citato, n. 20. allatis) probabile esse; inquam naturalem obligationem contrahere, (quamvis non adfuit autoritas tutoris, vel curatoris; & dummodo contractus non fuerit circa res immobiles, & quæ servando servari possunt. Ita Layman, Lessius, Rel. Tannerus apud Dianam p. 3. tract. 5. resol. 44. Ratio est, quia ad naturalem obligationem circa res suas, aliis non impeditas subeundam, satis est liber consensus utentis ratione: qui certe esse in dictis supponitur.

Dico secundo, cum iudus ut etiam emptio, venditio, & locatio, &c.) sit contractus onerosus, pupillum, & ætatem minorum ex sententia probabilis obligari naturaliter ad standum iustis legibus ipsius ludi, patet ex dictis. Nota ergo primò, si pupillus, & minor creditor, vel collusori aliquid solvant; posse hos illud, donec per iudicem repetatur, retinere; & potest habitum ab iis qui in conscientia probabiliter obligati erant. Nota secundò, eosdem pupillum, & minorem posse non solvere quod promiserunt, dummodo non iuraverint. Cum enim exceptione legis valeant se defendere, possunt non solvere vitando circulum, quo solvant: & deinde repetant. Nota tertio, eum iidem, si quod propter illos contractum solverunt, valeant per Iudicem, ut dictum est, repetere; posse eisdem sibi per legem iustæ compensationis reassumere, quando Iudex contra ipsos negligenter se gerit: quæ omnia ex hic, & alibi dictis constant, ostenduntque minorem atque pupillum, si nolit solvere, posse non solvere; & creditorem, si nolit restituere quod illi solum est, posse non restituere, donec per Iudicem cogatur.

Filij Professio Religiosa nil nocet Iuri Paterno.

12. Quares tertio; an per Professionem Religiosam amittatur à Patre usufructus, qui ipsi competebar ex filij bonis adventitiis? Respondeo: sive Pater profectus, sive filius, nunquam Pater suum usufructum amittit; quia professio nulli Patris iuri præiudicare debet. Ita Azor. multa iura citans part. 2. lib. 2. cap. 22. quæst. 4. & 5. Solum est advertendum, si Pater fiat professus, usufructum prædictum competere Religioni, si hæc est succedendi capax, donec Pater vivit in Religione; nam eo mortuo, cedit ei, qui de iure Patris hæres erit quod